

Katastrofu medicīnas sistēmas resursi

Publicēts: 29.09.2020.

Atjaunināts: 16.11.2020.

Ārkārtas situāciju seku likvidēšanā pamatdarbības nodrošināšanā iesaistītās iestādes un to resursi:

- Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta
- slimnicu, kas nodrošina neatliekamo medicīnisko palīdzību 24/7
- Slimību profilakses un kontroles centra
- Valsts asinsdonoru centra
- citu ārstniecības iestāžu.

Gadījumā, ja ārkārtas situāciju seku likvidēšanā iesaistītās iestādes nevar nodrošināt resursus un nepieciešamo palīdzību cietušajiem un pastāv draudi cilvēku veselībai un dzīvībai, tiek piesaistīti papildus ārkārtas situāciju resursi.

NMPD resursi:

- NMP brigāžu skaits (arī reanimācijas, intensīvās terapijas un neonatologu brigādes);
- brigāžu skaits, ko iespējams nokomplektēt papildus (operatīvais medicīniskais transports, aprīkojums, rācijas, individuālie aizsardzības līdzekļi, personāls);
- medikamentu materiālu un sīkā inventāra rezerves.

NMPD brigādes ir izvietotas visā Latvijas teritorijā.

[NMPD nolikums.](#)

Slimnīcas, kas nodrošina 24/7 neatliekamo medicīnisko palīdzību (NMP) resursi:

Ārstniecības iestādes veido rezerves medicīniskās palīdzības nodrošināšanai ārkārtas situācijās. Ārkārtas situācijā slimnīca darbojas saskaņā ar slimnīcas vadītāja izsludināto reaģēšanas režīmu.

Par slimnīcām, kas nodrošina NMP sniegšanu diennakts režīmā, Valsts katastrofu medicīnas plānā katru gadu tiek aktualizēta kontaktinformācija, gultu skaits pa profiliem, ārstniecības personu skaits pa specialitātēm (pamatdarbā nodarbinātie), cietušo uzņemšanas kapacitāte ārkārtas situācijās, medicīniskās ierīces, individuālo aizsardzības līdzekļu krājumi un citi resursi, kas nepieciešami slimnīcas darbības nepārtrauktības nodrošināšanai ārkārtas situāciju gadījumos.

Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) resursi: ▼

Tiek iesaistīti ārkārtas situācijās bīstamo un citu infekcijas slimību, nezināmas izcelsmes apdraudējumu un masveida patvēruma meklētāju ierašanās gadījumā.

- SPKC [mājaslapa](#)
- [SPKC nolikums](#)

Valsts asinsdonora centra (VADC) resursi: ▼

Tiek iesaistīti ārkārtas situācijās, kurās ir daudzi cietušie.

- [VADC mājaslapa](#)
- [VADC nolikums](#)

Citu ārstniecības iestāžu resursi: ▼

Tiek iesaistīti dažādu ārkārtas situāciju apdraudējumu gadījumā, ja ir nepieciešams nodrošināta medicīniskā palīdzība cietušajiem.

Citas ārstniecības iestādes nodrošina atbalsta funkciju neatliekamo medicīnisko palīdzību diennakts režīmā sniedzošajām slimnīcām atbilstoši noslēgtajiem līgumiem.

Papildus piesaistāmie resursi ārkārtas situācijās

- cietušo gaisa medicīniskā transportēšana
- nevalstiskās organizācijas
- starptautiskās palīdzības pieprasīšana
- valsts materiālās rezerves
- citu nozaru dienesti un institūcijas

Cietušo gaisa medicīniskā transportēšana

Nepieciešamības gadījumā, tai skaitā ārkārtas situācijās, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests organizē helikoptera piesaistīšanu cietušo, medicīniskā personāla un medicīniskā aprīkojuma transportēšanai.

Helikoptera nosēšanās vietas cietušo gaisa medicīniskās transportēšanas nodrošināšanai ir apkopotas Valsts katastrofu medicīnas plānā.

Nevalstiskās organizācijas (NVO)

NVO, kas ir iesaistīti ārkārtas situāciju pārvaldīšanā, ir Latvijas Sarkanais Krusts, Sv. Jāņa Palīdzība, Latvijas Samariešu apvienība, Krīžu un konsultāciju centrs "Skalbes", Patvērums "Drošā māja" un citas nevalstiskās organizācijas.

NVO iesaisti ārkārtas situāciju pārvaldīšanā nosaka pakalpojuma, deleģējuma līgumi vai vienošanās, kā arī valsts vai pašvaldības lēmumi un rīkojumi. ĀS pārvaldīšanā būtiski ir apzināt nevalstisko organizāciju resursus un gatavību iesaistīties pirmās palīdzības sniegšanā, piedalīties cietušo evakuācijā, sniegt informāciju un atbalstu, psiholoģisku palīdzību cietušajiem, viņu ģimenēm un tuviniekiem.

Pēc Valsts katastrofu medicīnas plānā NVO iesaiste ārkārtas situāciju pārvaldīšanā.

Starptautiskās palīdzības pieprasīšana

Ja ar katastrofu medicīnas sistēmā uzskaitītajiem resursiem nav iespējams nodrošināt ārkārtas situāciju seku likvidēšanu, piesaista starptautisko palīdzību saskaņā ar normatīvajiem aktiem par starptautiskās palīdzības pieprasīšanas kārtību. Atbilstoši Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 24.panta 1. punktam katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā lēmumu par starptautiskās palīdzības lūgšanu vai sniegšanu pieņem Ministru kabinets pēc katastrofas pārvaldīšanas atbildīgā ierosinājuma vai savas iniciatīvas.

Latvijas Republikas valdībai līgumi par sadarbību katastrofu novēršanas un to seku likvidēšanas jomā ir noslēgti ar Lietuvu, Igauniju, Zviedriju, Ungāriju, Baltkrieviju, Ukrainu, Uzbekistānu, Krievijas Federāciju, Azerbaidžānu un Gruziju, kā arī pieejami dažādi atbalsta mehānismi un resursi kā ES, ANO, NATO, PVO dalībvalstij.

- *Valsts katastrofu medicīnas plānā Starptautiskās palīdzības pieprasīšanas un saņemšanas algoritms*
- [Humānās palīdzības saņemšanas un sniegšanas kārtība](#)
- [Eiropas parlamenta un padomes lēmums Nr. 1313/2013/ES par Savienības civilās aizsardzības mehānismu](#)

Valsts materiālās rezerves (VMR) ▼

NMPD glabāšanā esošajās Valsts materiālajās rezervēs glabājas zāles, vienreizējās lietošanas materiāli, medicīniskās ierīces, katastrofu medicīnas speciālais aprīkojums un materiāli un ierīces cietušo aprūpes nodrošināšanai.

Valsts materiālās rezerves var izmantot katastrofu pārvaldīšanā iesaistītās institūcijas, ja to rīcībā esošie resursi ir nepietiekami reaģēšanas pasākumu veikšanai.

- *Valsts katastrofu medicīnas plāna valsts materiālo rezervju iesaistīšanas algoritms ārkārtas situācijās*
- [Valsts materiālo rezervju likums](#)

Citas ārkārtas situācijās iesaistītās institūcijas un dienesti ▼

Pēc Valsts katastrofu medicīnas plāna, vienas no būtiskākajām papildus ārkārtas situācijās iesaistītajām institūcijām un dienestiem ir:

- Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Nacionālie bruņotie spēki, Valsts policija un Valsts robežsardze, kas savas atbildības ietvaros sniedz palīdzību ārkārtas situācijās ar daudz cietušajiem, bīstamo un citu infekcijas slimību, ķīmisko katastrofu, klimatiskas ietekmes izraisītu negadījumu, radiācijas avārijas, nezināmas izcelsmes apdraudējuma un masveida patvēruma meklētāju ierašanās gadījumā, kā arī psiholoģiskās palīdzības nodrošināšanā.
- Ārkārtas situāciju pārvaldīšana var tiks iesaistītas arī pašvaldības (pēc Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likuma 11. panta, pašvaldību Civilās aizsardzības plāni, sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma), kā arī pašvaldības policija;
- Vēl papildus tiek iesaistītas institūcija un dienesti, kuru dalība nepieciešama specifisku ārkārtas situāciju gadījumos, piemēram, Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centrs, Patērētāju tiesību aizsardzības centrs, Zāļu valsts aģentūra, Valsts drošības dienests, Pārtikas un veterinārais dienests, Valsts vides dienests, Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR", kā arī citas konkrētai ārkārtas situācijai atbilstošās jomas institūcijas un dienesti.

<https://www.nmpd.gov.lv/lv/katastrofu-medicinas-sistemas-resursi>